

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПРОКУРАТУРИ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Слухач 104 н.г.Джиба В.В.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, заступник начальника кафедри конституційного НАВС академії внутрішніх справ Хальота Андрій Іванович.

На сучасному етапі розвитку української державності відбувається остаточне оформлення механізму державної влади, що супроводжується проведенням ряду реформ, які визначають українську модель державного управління. Це стосується і правоохоронних органів, які традиційно відносяться до виконавчої гілки влади. Проте, в системі цих органів можна

виділити і такі, статус яких і досі не визначений, зокрема, до них належать органи прокуратури .

В сучасній юридичній науці України серед вчених-правознавців відсутній єдиний погляд на питання, що стосується місця прокуратури в системі державної влади. Це стало наслідком того, що ані Конституція України, ані Закон України «Про прокуратуру» не містить законодавчої відповіді на питання, до якої гілки влади відноситься прокуратура. У той же час проблема чіткого визначення місця прокуратури у системі гілок державної влади має не тільки теоретичне, але й практичне значення, оскільки з нього випливає розуміння ролі цієї інституції в системі стримань і противаг між гілками влади у правовій державі, якою відповідно до Конституції є Україна .

Спираючись на світову практику, серед вітчизняних науковців та працівників органів прокуратури вже давно дискутуються питання щодо місця органів прокуратури в механізмі державної влади. Зміст численних дискусій полягає в наступному: одні вважають, що прокуратура повинна примикати до законодавчої влади, як орган, який здійснює нагляд за дотриманням законів; інші - відводять їй місце в системі виконавчої влади, що реалізує закони; деякі навіть пропонують визначити місце прокуратури в президентській структурі; інші бачать прокуратуру в системі судової влади тощо .

Як можна прослідкувати з Конституції України, на прокуратуру, крім функцій забезпечення правопорядку та законності, які притаманні більшості правоохоронних органів, покладаються також виключні повноваження по здійсненню прокурорського нагляду та підтримці державного обвинувачення в суді. Таким чином, органи прокуратури займають специфічне місце в системі правоохоронних органів.

Зважаючи на це, деякі науковці пропонують утворення нових гілок влади, які існують об'єктивно не будучи офіційно закріплених законодавчо. Зокрема, багато науковців, які займаються проблемами державного будівництва, виділяють в

Україні контрольно-наглядову владу, спираючись на конституційну практику деяких країн світу, які останнім часом пішли шляхом закріплення цієї доктрини в Основних Законах. На думку В.В. Медведчука, доцільно поставити питання про створення в Україні такої особливої контрольно-наглядової влади, що сприяло би консолідації зусиль у цій дуже важливій сфері суспільного життя.

Також не можна не погодитися з точкою зору Миколи Руденка про те, що прокуратура існує не тільки серед державних органів, а й у свідомості громадян як захисниця їхніх прав. Вона інтегрована в соціальну, індивідуальну психологію і правову культуру нашого народу. Досвід свідчить про те, що прокурори не тільки ефективно стоять на сторожі чинних законів, інтересів держави і суспільства, а й активно захищають права конкретних осіб.

Із наведеного вище можна зробити висновок про те, що природа діяльності органів прокуратури зумовлює їх функціонування як окремої системи органів державної влади, які організаційно не належать до жодної з гілок влади, передбачених Конституцією України. Тому саме такий підхід знайшов відображення у тексті Конституції України, оскільки прокуратура України у державному механізмі виконує особливу, притаманну тільки їй функцію і ані за своїм походженням, ані за характером повноважень не належить до структури інших гілок влади.

Таким чином не виникає сумнівів, що прокуратура, займаючи гідне місце в системі державної влади України, виконує роль важливого елемента збалансування цієї системи. З огляду на це вважаємо за необхідне зберегти незалежний статус прокуратури у механізмі держави, а також наголошуємо на недоцільності штучного об'єднання її з іншими органами, навіть, зі схожою метою і напрямком діяльності в межах ілюзорної контрольно-наглядової влади.